



ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง ข้อเสนอแนะในการพิจารณา พระกำแพงพลูจีบ

The Office Of Academic Resource Information And Technology





รายละเอียด

พระกำแพงพลูจีบในปัจจุบันนี้ ได้กลายเป็นพระเครื่อง ในตำนานไปแล้วอย่างแท้จริง เมื่อราว พ.ศ. 2500 พระกำแพงพลูจีบเป็นพระเครื่องที่ค่านิยมสูงสุดของพระเมืองกำแพงสูงกว่าพระกำแพงเม็ดขนุน และพระกำแพงชุ้มกอ แม้แต่นักนิยมพระรุ่นเก่ามีเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่เคยเห็นและพิจารณาของจริง ในยุคนั้นจึงมีพระพลูจีบที่ทำปลอมออกมาเป็นแบบต่างๆ ตามแต่จินตนาการของนักปลอมแปลงพระ บางทีก็เป็นรูปบิดม้วนเป็นเกลียวบ้าง แบบเรียวยาวชะลุดปลายแหลมบ้าง เพื่อให้เข้ากับคำว่าพลูจีบตามที่ได้ยินมา

เกือบ 40 ปีที่แล้ว ได้มีโอกาสส่องพิจารณาพระกำแพงพลูจีบองค์แรก ด้วยความเอื้อเฟื้อของ คุณสมนึก จาดเสน ที่ทำพระจันทร์ เป็นพระกำแพงพลูจีบองค์แรกที่ได้ส่องพิจารณาและได้เห็นว่าพระที่สวยงามมากสมเป็นที่สุดแห่งพระกำแพงสีลา ต้นกำเนิดของคำว่า กำแพงเขย่งของนักพระเครื่องรุ่นปู่ ยังรู้สึกขอบคุณคุณ สมนึกจนบัดนี้ ถึงวันนี้ ยังไม่ต้องพูดถึงการหาผู้ที่รู้จักจริง และพิจารณาพระกำแพงพลูจีบได้อย่าง “ดูขาด“ เลย แค่จะหาพระแท้ มาส่องพิจารณาศึกษาสักองค์หนึ่งก็ยากยิ่งนัก

วิธีการพิจารณาพระกำแพงพลูจีบ มีดังนี้

พระกำแพงพลูจีบเป็นพระที่ตีขึ้นมาจากแม่พิมพ์ จึงเป็นพระที่ถอดพิมพ์ง่าย พิจารณารายละเอียดต่างๆ ได้ยาก มีขนาดความสูง ประมาณ 4 ซม. ส่วนความกว้างในตอนกลางอยู่ในราว 1.5-1.8 ซม. การพิจารณาพิมพ์ทรงขอให้สังเกต พระพักตร์ จะเป็นรูปไข่เหมือนพระสมัยสุโขทัย แต่จะคอดเว้าตรงกลางก่อนไปด้านบน แสดงรายละเอียดของพระกัมโบล (แก้ม) ที่ป่องออกเล็กน้อย จุดที่สำคัญมาก คือ จะปรากฏพระหนุ (คาง) ที่ชัดเจน ขอให้ดูภาพประกอบ จุดที่แสดงพระหนุนี้ถึงจะลึกหรืออย่างไรถ้าเห็นเค้าพระพักตร์เหลือ จะต้องเห็นทุกองค์ ถ้าไม่ปรากฏ คือมีแต่พระพักตร์รูปไข่แบนๆสามารถตัดสินได้ว่าเป็นของปลอม

พระพาหา (แขน) ด้านขวาที่ทอดลงมามีสีลาที่โค้งสวยงาม และตรงพระหัตถ์จะแสดงรายละเอียดของนิ้วหัวแม่มือที่แยกออกมา ตรงนี้เป็น จุดสังเกตสำคัญเช่นเดียวกัน ของปลอมหลายสำนักมักจะไม่ปรากฏ)

ริ้วจีวรที่คลุมลงมาจะเป็นเส้นคู่ ขนานที่ชัดเจนสวยงามมาก พระถอดพิมพ์มักจะติดเป็นปื้น ๆ เส้นหนาที่บเดี่ยว ถ้ามองเห็น ลักษณะคล้ายกับนุ่งกางเกงจีน ปลายพระบาทงอนขึ้นด้านสันเท้าคล้ายสวมรองเท้า คล้ายสันสูง ลักษณะของฐานชั้นบนสุดถ้าองค์ใดติดขัด จะเห็นลักษณะบัวคว่ำ ชั้นกลางเป็นสองเส้นคู่ ชั้นล่างสุดเป็นเส้นคู่เช่นกันแต่ไม่ติดขัด สามารถเห็นได้ว่าเป็นสองเส้นตรงปลายฐานด้านขวา

ด้านเนื้อหาของพระกำแพงพลูจีบ เป็นพระประเภทเนื้อหินแกร่ง มักไม่ค่อยมีราคา หรือมีน้อยมาก มีจุดแดงขนาดเล็กๆ บางแห่ง ที่สำคัญ คือ จะมีชั้นทองหรือโลหะบางอย่างที่มีประกายทอง ชื่นเล็กๆ ในเนื้อแทบทุกองค์ ขนาดเล็กมาก เพียงประมาณ 0.5 มม. หรือเล็กกว่านั้น และจะปรากฏเพียง 1-2 ชั้น เท่านั้น ไม่ใช่เป็นชั้นใหญ่ๆ พร่าวไปทั้งองค์ ขอให้ค่อยๆ ส่องพิจารณากับแสงแดด หรือหลอดไฟกำลังสูง ค่อยๆ ขยับพระไปมา ไม่ใช่ทองคำเปลว แต่เป็นชั้นทองที่ใหญ่กว่าผงตะไบ ดังที่ หลวงบรรณยุทธชำนาญ (สวัสดิ์ นาคะสิริ) ท่านเขียนไว้ใน



ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หนังสือเรื่องพระพิมพ์เครื่องรางฯ ซึ่งเขียนไว้เมื่อ พ.ศ. 2488 ว่า พระกำแพงพลูจีบ“ มีแร่ทองและแร่เงินอยู่ในเนื้อ “

ถ้าท่านพบว่าพระกำแพงพลูจีบองค์ใดมีราคาจับเขระ ขอให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นของปลอม สำหรับธรรมชาติ พระกำแพงพลูจีบด้านหลังจะยุบตัวเป็นคลื่นตามลักษณะของพระกรุเก่าทั้งหลาย คือไม่ตึงเรียบ และมักจะมีริ้วรอยลายมือจางๆ จากการกดพระทุกองค์ ขอบด้านข้างมนตามธรรมชาติ ไม่มีการตัดขอบแบบพระกำแพงกลีบจำปา

พระกำแพงพลูจีบเป็นพระหายากและเป็นพระในตำนานไปแล้วก็จริง แต่ใครจะทราบว่า ท่านอาจจะมีพระพิมพ์นี้ในบ้านโดยไม่เคยทราบมาก่อนก็เป็นได้ หรือ หากบุญพาวาสนาส่ง ท่านอาจได้เป็นเจ้าของพระกำแพงพลูจีบที่ผู้คนในยุคนี้ไม่รู้จักกันแล้วก็เป็นได้ ขอเรียนว่า พระกำแพงพลูจีบนั้นปลอมแปลงมาตั้งแต่ครั้งคุณทวด ปลอมมานามจนเป็นพระเก่าไปเรียบร้อยแล้ว ขอให้ท่านพิจารณาพิมพ์ทรงเป็นสำคัญ และเชื่อว่า หลังจากที่ยืดความนี้ได้เผยแพร่แล้วขบวนการปลอมแปลงพระก็จะพัฒนาไปอีกขั้นหนึ่ง ขอให้ข้อเสนอแนะที่ได้เขียนมานี้ เป็นเครื่องคุ้มภัยให้ทุกท่านปลอดภัยจากพระปลอมทั่วกัน

พระกำแพงพลูจีบเท่าที่ได้พบและยอมรับกันในหมู่นักนิยมพระกำแพงรุ่นเก่ามีอยู่ 2 แบบ ที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นเป็นแบบที่ 1 ซึ่งขอเรียกว่า เป็นพิมพ์แบบฐานสูง ตามพุทธลักษณะที่มีฐานบัวบัลลังค์มากกว่าแบบที่สอง ซึ่งจะขอเรียกว่าแบบฐานเตี้ย ดังมีข้อพิจารณาทางพิมพ์ดังนี้

พระพิมพ์นี้ความหนาและขนาดใกล้เคียงกับพิมพ์แรก แต่บริเวณขอบตรงกลางจะไม่คอดเว้าเข้ามาเหมือนแบบแรก พระพักตร์ยาวรีกว่าเล็กน้อย และพระเกศจะสั้นชิดขอบพระทุกองค์ ลักษณะของเส้นจีวร เป็นเส้นคู่เช่นเดียวกับแบบแรก แต่ขอให้สังเกตว่าเส้นที่แสดงเป็นจีวรนี้ตรงบริเวณระดับพระชานู (หัวเข่า) จะปรากฏว่ามีก้อนเนื้อนูนขึ้นมาทุกองค์ ส่วนลักษณะของพระบาทก็คล้ายกับแบบแรกคือปลายพระบาทงอนเชิด และมีลักษณะคล้ายสวมรองเท้าแบบสันสูง เส้นจีวรด้านล่างจะดูคล้ายกับสวมกางเกงจีน จุดสังเกตสำคัญก็คือ ตรงกลางฝ่าพระบาทขวาจะมีเส้นวิ่งลงไปจรดฐานบัวบัลลังค์ซึ่งเป็นลักษณะบัวคว่ำ เส้นนี้จะปรากฏทุกองค์ เข้าใจว่าเป็นรอยแตกในแม่พิมพ์มาแต่เดิม ฐานของพระกำแพงพลูจีบพิมพ์นี้จะปรากฏเพียงสามชั้น คือ ชั้นบนเป็นแบบบัวคว่ำ ฐานชั้นที่สองเป็นเส้นเล็กติดกับชั้นที่สามซึ่งมีขนาดใหญ่กว่า ฐานทั้งสองเส้นตีหากมองเผินๆ จะเหมือนกับว่าเป็นฐานเส้นเดียว แต่ถ้าพิจารณาซ้ำๆ จะสังเกตได้ว่าเป็นสองเส้นโดยเฉพาะทางด้านขวาจะเห็นได้ชัด การพิจารณาทางเนื้อและธรรมชาติก็เหมือนกับแบบแรกที่ได้นำเสนอไปแล้วทุกประการ ขอให้สังเกตด้านหลังที่เป็นคลื่นและมีรอยลายมือจางๆ

คำสำคัญ : พระเครื่อง

ที่มา : https://www.facebook.com/taksilaprakruang/posts/1528466867284402?__tn__=K-R

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์



ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วันที่ : 2019-08-16

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1172&code_db=610005&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology